

1. ETKİNLİK

a) Şiirden alınan kelimeler, harfleri karıştırılarak verilmiştir. Bu kelimeleri belirleyiniz. Anlamalarını TDK Türkçe Sözlük'ten bularak boş bırakılan yerlere yazınız.

rıs yeşkâti mersek tadev teyimnek gâhder
şanık nere likit öret ağrıç mili

Kelimeler	Anlamaları
sır	Varlığı veya bazı yönleri açığa vurulmak istenmeyen gizli kalan, gizli tutulan şey.

İlim=Bilim

Kilit=Anahtar, düğme gibi takılıp çıkarılabilen bir parça yardımıyla çalışan kapatma aleti

Davet=Çağrı, çağırma.

Yetinmek=Bir şeyi kendisi için yeter bulmak.

Şikayet=Hoşnutsuzluk belirten söz veya yazı.

Sermek=Göstermek amacıyla asmak veya yaymak.

Dergah=Tekke.

Nakış=Makineyle yapılan işleme, el işi.

Töre=Ortaklaşa alışkanlıkların, tutulan yolların bütünü.

Çağrı= Davet

b) Anlamını öğrendiğiniz kelimeleri birer cümlede kullanınız.

İlim=İlim öğrenmek iyidir.

Kilit=kapının kiliti bozulmuş.

Davet=Komşumuz yemeğe davet etti.

Yetinmek=Az şeyle yetinmeyi öğrenmeliyiz.

Şikayet=Hasan'ı öğretmene şikayet ettim.

Sermek=Annem halıyı yere sermiş.

Dergah=Büyükler dergahta toplanmış.

Nakış=Şu mendilde çok güzel nakış var.

Töre=Töre kurallarına uymak gerekir.

Çağrı= Okulda her gün iyiliğe çağrı yapılıyor.

2. ETKİNLİK Aşağıdaki soruları okuduğunuz şiire göre cevaplayınız.

1) Şiire göre sevdiğine sözü olan ne yapar?

Sevdiğine sözü olan bir kilim dokur

2) Şiire göre hangi duygular kilim ile anlatılmıştır?

Sevgi ve aşk duyguları

3) Kilimlerde kullanılan renkler ne ifade etmektedir?

Kimi renkler şikâyettir kimi hasrettir.

4) Şiire göre kilim ne demektir?

Kilim demek ilim demektir; Kilim sevdadır, özlemdir, derttir, istektir

5) "Aşkı dokudum kilime." sözüyle ne anlatılmaktadır?

Sevgiliye karşı hissedilen tüm duyguları kilim dokuyarak anlatmış.

6) Bu şiire farklı hangi başlıklar yazılabilir?

1-NAKIŞ NAKIŞ

2-GÖNÜL TEZGAHI

3. ETKİNLİK Aşağıdaki soruları okuduğunuz şiire göre cevaplayınız.

a) Şiirde kilim nelere benzetilmiştir?

b) Siz olsaydınız kilimi nelere benzetirdiniz? Neden?

Evimize veya odamıza serdiğimiz halıya benzetirdim.

4. ETKİNLİK Aşağıdaki metin ile okuduğunuz metni tür ve biçim özellikleri yönünden karşılaştırınız.

Anadolu'da kilim, renk demek, renge susamışlık demek...

Göz alabildiğine bozlaşan topraklarda yeşile, kırmızıya, maviye, turuncuya özlem duyan insanlar hıncını kilimlere döktüğü renklerden alır. Ağaçtan yeşil, denizden mavi, çiçekten kırmızı arayan; bulamayınca da tezgâha koşan insanlar, özentilerini kilimlerde dile getirir. Anadolu'da kilim, renk sofrasıdır, renge aç insanların sofrası. Alı-al, moru-mor, akı-karası, sarısı-durusu, nesi var nesi yoksa cömertçe ortaya döker, evini, çadırını bir bayram şenliği, bir düğün alayı gibi renklerle donatır. Bu, onun dünyasıdır.

Mehmet ÖNDER
(Aldı Sözü Anadolu)

5. ETKİNLİK

a) Aşağıdaki kelimelerin anlamlı en küçük parçasını örnekteki gibi daire içine alınız.

sırlarımı sevgiliye duygunun özlemdir yoluna

b) Daire içine aldığınız bu kelimelere örnekteki gibi farklı ekler getiriniz. Yeni oluşturduğunuz bu kelimeleri birer cümlede kullanınız.

sır	-daş	Sen benim hayattaki tek sırdaşımsın.
Sev-mek		=Sevmek güzel bir duygudur.
Duy-dum		=Bana söylediklerini duydum.
Öz-ledim		=Ablamı çok özledim.
Yol-dan		=Yoldan bir sürü araba geçiyordu.

6. ETKİNLİK

a) Türkiye'nin Dünya Mirası listesinde yer alan bazı eserleri aşağıda tanıtılmıştır. Bu tanıtımlarda boş bırakılan yerleri <http://www.kultur.gov.tr/> adresinden araştırarak doldurunuz.

TÜRKİYE'NİN DÜNYA MİRASI

“

Nemrut Dağı (Adıyaman - Kahta)

UNESCO Dünya Miras Listesi'ne Alınma Tarihi: 1987

Liste Sıra No: 448

Yeri: Güneydoğu Anadolu Bölgesi, Adıyaman

Kategori: Kültürel

Adıyaman ilindeki Nemrut Dağı yamaçlarında hükümdarlık yapmış olan Kommagene Kralı I. Antiochos'un (Antikos) tanrılara ve atalarına minnettarlığını göstermek için yaptırdığı mezarı, anıtsal heykelleri ve benzersiz manzarası ile Helenistik Dönem'in en görkemli kalıntılarında birisidir. Anıtsal heykeller doğu batı ve kuzey teraslarına yayılmıştır. Doğu terası kutsal merkezdir ve

ve bu nedenle en önemli heykel ve mimari kalıntılar burada bulunmaktadır.

“

Divriği Ulu Cami ve Darüşşifası (Sivas)

UNESCO Dünya Miras Listesi'ne Alınma Tarihi: 1985

Liste Sıra No: 358

Yeri: Divriği/Sivas

Kategori: Kültürel

Divriği ve kademelerine kadar inmektedir. Yöre, Mengücekoğullarının yönetimi altında olduğu dönemde Ahmet Şah ve eşi Turan Melek tarafından cami ile birlikte 1228-1229 yıllarında yaptırılmıştır. İslam mimarisinin bu basyapıtı

iki kubbeli türbeye sahip bir cami ve ona bitişik bir hastaneden oluşmaktadır. Yapılar, mimari özelliklerinin yanı sıra, sergilediği zengin Anadolu geleneksel taş işçiliği örnekleriyle UNESCO Dünya Miras Listesi'nde yer almaktadır.

“

Edirne Selimiye Cami ve Külliyesi (Edirne)

UNESCO Dünya Miras Listesi'ne Alınma Tarihi: 1985

Liste Sıra No: 35 COM 8B.37

Yeri: Edirne

Kategori: Kültürel

İnce ve zarif 4 minareye sahip büyük kubbesiyle görkemli cami,

iç tasarımında kullanılan ve döneminin en iyi örnekleri olan taş, mermer, ahşap, sedef ve özellikle çini motifleri ve ince işçilikleri ile kubbe ve kemerlerindeki kalem işleri, mermer döşemeli avlusu ve yapıyla bağlantılı el yazması kütüphanesi, eğitim kurumları, dış avlusu ve arastası ile bir sanat türünün zirvesini temsil etmektedir.

nan 35 COM 8B.37 sayılı karar ile 1 ve 4. kriterler kapsamında kültürel varlık olarak Dünya Miras Listesi'ne dâhil edilmiştir.

SAFRANBOLU/KARABÜK

UNESCO Dünya Miras Listesi'ne Alınma Tarihi: 1994

Liste Sıra No: 614

Yeri: Karadeniz Bölgesi, Karabük

Kategori: Kültürel

Karadeniz kıyılarını, Batı, Kuzey ve Orta Anadolu'ya bağlayan yol üzerinde yer alan tarihi Safranbolu Şehri, coğrafi konumu nedeniyle çok eski devirlerden beri yerleşim görmektedir. 14. yy.ın başlarından bu yana Türklerin hakimiyetinde olan Safranbolu, özellikle 18. yüzyılda Asya ve Avrupa arasındaki ticaretin önemli bir merkezi olmuştur. Türk kentsel tarihinin bozulmamış bir örneği olan bu şehir, geleneksel şehir dokusu, ahşap yiğma evleri ve anıtsal yapılarıyla bütünü sit ilan edilmiş ender kentlerden biri olarak UNESCO Dünya Miras Listesi'nde ver almaktadır.

Efes (İzmir)

Yeri : Ege Bölgesi, İzmir

Boylam : 27°20' Doğu

Enlem : 37°07' Kuzey

Kriter : (i), (ii), (iii), (v)

Kategori: Kültürel

Dünya Miras Listesine alınan "Efes" Dünya Miras alanı; Çukuriçi Höyük, Ayasuluk Tepesi (Selçuk Kalesi, St. John Bazilikası, İsa Bey Hamamı, İsa Bey Camii, Artemision), Efes Antik Kenti ve Meryem Ana Evi olmak üzere dört bileşenden oluşmaktadır.

en aldığınız bilgilere güveniyor musunuz? Neden?

Güvenilirdir.Çüngü gov.tr uzantılıdır.Devletin web sitesidir.

c) Sizler hangi sitelerden araştırma yapıyorsunuz?

gov.tr/org.tr ve edu.tr uzantılı sitelerden araştırma yapıyorum.

d) Bilimsel araştırmalarda "edu ve gov" uzantılı sitelerin güvenilirliği hakkında ne düşünüyorsunuz?

Son derece güvenlidir.Bilgi amaçlı devletin web sitesidir.

7. ETKİNLİK Aşağıdaki kutularda verilen metinleri inceleyiniz.

ÖZEL MÜZELER

Sıra	Özel Müze	Bulunduğu İl	Bağlı Olduğu Kurum/Kişi	Denetleyen Müze
1	Fonya Model Uçak Müzesi	İstanbul	Fly Hava Kargo Servis Havaoluk ve Turizm Hiz.Ltd. Şirketi	İstanbul Arkeoloji Müzeleri Müdürlüğü

a) Sizce bu metinlerin ortak özelliği nedir?

b) Metinlerin bu şekilde düzenlenme sebebi ne olabilir? Açıklayınız.

Metinlerin içinde, o metinle alakalı başka metinlere bağlantılar bulunmaktadır.

108

Bu şekilde düzenlenen metinlerde araştırma yapan kişi aradığını rahatça bulabilir. Araştırmayla ilgili diğer konulara ulaşabilir.

Değerli arkadaşlar.

Türk halkı eskiden duygu ve düşüncelerini halıya, kilime, kumaşa işledikleri motiflerle anlatırdı. İletişim imkanlarının günümüz kadar gelişmediği bu zamanlarda insanlar duygu ve düşüncelerini bu şekilde diğer insanlara aktarırdı.

İnsanlar işledikleri motiflerde birbirlerine olan sevgiyi, özlemlerini, güvenlerini, acılarını anlatırlardı. Bu nedenle kilimlere işlenen motiflere sadece süz gözüyle bakmak yanlış olacaktır. Kilimlerdeki motifler insanların duygularının birer yansımasıdır.

İnsanların duygularını bu şekilde aktarması çok hoştur. Bu davranış Türklerde halı ve kilim kültürünü çok ayrı ve özel bir yere koyar. İşte bizim kültürümüz, böyle inceliklerle doludur.

8. ETKİNLİK “Anadolu’da kilim demek, özlemi, inancı, sevgiyi ilmik ilmik dokumak demektir.” sözünden yola çıkarak bir konuşma yapınız.

9. ETKİNLİK Şiirden alınan aşağıdaki dizeleri okuyunuz.

“Kilim kalbin aynasıdır, gönlün sesidir;

Her nakışı bir duygunun ifadesidir.”

a) Yukarıdaki dizede noktalı virgül için kullanılmıştır?

Ögeleri arasında virgül bulunan sıralı cümleleri birbirinden ayırmak için konmuştur.

b) Noktalı virgüli bu dizedekiyle aynı görevde olacak şekilde cümlede kullanınız.

Meraktan, heyecandan içim içime sığmıyor; bağırarak, kahkahalar atmak, ağlamak istiyorum.

c) Aşağıdaki cümleleri noktalı virgülin kullanım alanıyla eşleştiriniz.

Zambak, lavanta, gül Isparta'nın; ters lale Hakkâri'nin meşhur çiçeğidir.

Kilime, halıya duygularını dökmüş, onlarla sırdaş olmuştu.

Ögeleri arasında virgül bulunan sıralı cümleleri birbirinden ayırmak için kullanılmıştır.

Cümle içinde virgüllerle ayrılmış tür veya takımları birbirinden ayırmak için kullanılmıştır.

10. ETKİNLİK Kültürümüzde kilimin yerini anlatan bilgilendirici bir metin yazınız.

Atalarımız, geçmişten beri Anadolu coğrafyasında tarım ve hayvancılık ile uğraşmış, geçiminin büyük bir bölümünü hayvancılık ile sağlamıştır. Hayvan yünlerinden çeşitli kıyafet ve organlar yaparak soğuktan korunan atalarımız, bitki liflerini ve hayvan postlarını işlemiş ve kilim ve halı dokumaya başlamıştır. Zamanla kilim ve halı dokumacılığı kültürü ilerlemiş ve dokunan halı ve kilimler ile ticaret yapılmış ve hem ekonomiye katkı sağlanmış hemde kültürü devam ettirilmiştir.

Halı ve Kilim Anadolu Kültüründe oldukça önemli bir yere sahiptir. Çünkü her *halı* ve *kilim* bir insanın alın terini, emeğini, kültürünü, yaşamış olduğu dönemi anlatmaktadır. Günümüzde bir çok müzede atalarımızdan kalan el emeği halılar ve kilimler bulunmaktadır. Ne yazık ki, Teknoloji'nin gelişmesi ile birlikte el emeği dokuma halı ve kilimlerin yerini fabrika halıları almaya başlamıştır. Bu kültürün unutulmaması için Isparta ve diğer çevre illerimizde el emeği dokumacılık mesleğini devam ettirmeye çalışan ustalarımız bulunmaktadır.

BİR SONRAKİ DERSE HAZIRLIK

Gazete ve dergilerden vatan sevgisini anlatan resim, fotoğraf ve haberler bulunuz. Araştırma sonucu elde ettiklerinizi sınıfa getiriniz.